

ad 4. De til de ministerielle Befendtgørelser om Realskolerne af en Række Skoler afgivne Oplysninger om deres Indtægter og Udgifter have en Form, som foreslaas bibeholdt med den Ændring, at Posten "Lønninger til Bestyreren og Lærere" deles i 3: 1) Det faste Lærerpersonales Løn, 2) Timelærernes Løn, 3) Bestyrerens Overskud af hans Virksomhed. Endvidere fremkomme som nye Poster paa Udgiftssiden: Bidrag til Pensionsfonden: 1) af Statstilskuddet, 2) af det lokale Tilskud og 3) Skolens og Lærernes egne Tilskud. Med Hensyn til de i Forslaget opstillede Betingelser for Opnaaelse af Statstilskud bemærkes:

ad a. Naar Udvalget har anset det for naturligt at opstille den Fordring, at en Skole skal være dimissionsberettiget for at opnaa Statshjælp, har det ikke været blindt for, at en Skole, der arbejder hen til at blive en fuldstændig og dimissionsberettiget Realskole, kan have pekuniære Bankefæligheder at overvinde, inden den naar saa vidt. Men der turde være saa meget mindre Grund til at tage Hensyn dertil, som vort Land, hvad vistnok alle ere enige om, nu er velforsynet med Realskoler, saa der næppe er Aulebning til at opmuntre til Oprettelsen af flere, og samtidig tillader man sig at minde om, at det netop er ved Dimissionsretten, og ved at Skolen giver sig ind under de til Opnaaelsen af samme knyttede Betingelser, at dens Udgiftsbudget vokser saa betydeligt. Det er Udvalgets Opfattelse, at denne i Forening med de øvrige Betingelser vil bidrage ikke lidet til at hindre umodne og uigennemførlige Forsøg i Retning af nye Skoles Oprettelse.

ad c. En passende Lærersløn er et væsentligt Kriterium for en Skoles Evne til at præstere godt Arbejde. Allerede nu synes det at være en Undtagelse, at en Realskoles Lærerslønninger gaa ned under de i Forslaget nævnte Minima, men Virkningerne af de stiggende Krav til vor Tids Lærere og deres Uddannelse og den forbedrede Løn, der er stillet Folkeskolens Lærere i Udsigt, ville nødvendigvis spores inden for Realskolen. Skal denne fremtidig kunne løse sin Opgave tilfredsstillende, da maa den ogsaa kunne knytte en dygtig Lærerstand til sig, og dette vil bero paa, om den kan hvide sine Lærere et pekuniært Bederslag, der ikke staar i alt for stærkende Misforhold til den mere betryggede Lærerstilling indenfor den offentlige Skole, ligesom ogsaa Gennemførelsen af Pensions-tanken her vil være af største Betydning.

ad f. (Klasseinddelingen). En Skole, der omfatter Elever fra 6 til 16 Aars Alderen, saaledes som Tilfældet er med Flertallet af Realskolerne, burde, ideelt set, omfatte et Antal Klasser, der svarede til Aargangene af Elever; en saadan Fordring, der vilde føre til mindst en 9-klasset Skole, kan imidlertid kun gennemføres ved de større Skoler. 3 Skoler, hvor Klasserne tælle saa Elever, kan det ogsaa forsvares at gøre enkelte Klasser 2aarige, og der kan endda præstere et godt pædagogisk Arbejde. Paa den anden Side vil Misbrug i Retning af at slaa Klasser sammen give Skolen Karakter af en Kursusanstalt, for hvilken Eksamensmaalet bliver Hovedsagen. Udvalget tror at have truffet de rette Grænser paa dette Punkt; de meget saa Skoler, der muligvis ikke opfylde Betingelserne, ville, pædagogisk set, staa sig ved at ændre deres Plan i den her angivne Retning, og den dermed forbundne Merudgift vil ikke veje meget for en Skole, der i øvrigt er i god Gang. Ved nærværende Forslags Gennemførelse vil Beløbet af Statstilskud til Landets Realskoler vokse med ca. 60,000 Kr., hvoraf antagelig ca. 16,000 Kr. vil medgaa til at støtte Lærernes Bestræbelser for at sikre sig en Pension. Der er næppe nogen Grund til at vente, at Forslaget i nogen nær Fremtid vil bringe Summen til at stige væsentligt, idet en saadan Eventualitet forebygges ved de Bestemmelser i Forslaget, der lade Tilskud A., henholdsvis A. og B., bortfalde, naar Eleverlevenssen og dermed delvis Lærernes Antal vokser. Ganste vist vokser derved Tilskud C., men næppe mere, end at Tilvæksten saa omtrent vil ækvivalere for det Beløb, Skolen taber ved, at Tilskud A. og B. eller A. alene bortfalder. Muligheden af, at Antallet af Realskoler i nogen nær Fremtid skulde vokse synderlig, forekommer Udvalget at ligge fjern; de Betingelser, som Forslaget sætter for Opnaaelsen af Statstilskud, og som ganste vist ere ditterede af pædagogiske Grunde, vilde uden Tvivl virke stærkt i Retning af en Begrænsning af Skolernes Antal inden for det tilstedeværende Behov.